

DLU.704.894.2024.AŻ
Warszawa, 18 października 2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na przesłaną do Ministerstwa Zdrowia interpelację poselską nr 5188 z dnia 9 października 2024 r. Pani Poseł Marzeny Okły-Drewnowicz w sprawie możliwości wspólnego rozliczania się osób niepełnosprawnych ze współmałżonkiem, w przypadku gdy chcą skorzystać z uprawnienia do obniżenia składek na ubezpieczenie zdrowotne, uprzejmie proszę o przyjęcie poniższych wyjaśnień, stanowiących odpowiedź na pytanie postawione przez Panią Poseł:

Czy ww. problem jest znany ministerstwu i czy trwają prace mające na celu umożliwienie osobom z niepełnosprawnościami prowadzącymi działalność gospodarczą, rozliczanie się podatkowe wspólnie z małżonkiem bez utraty uprawnień do zwolnień podatkowych?

Zgodnie z art. 82 ust. 10 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 146.; dalej jako „ustawa zdrowotna”), w przypadku gdy osoba zaliczona do umiarkowanego lub znacznego stopnia niepełnosprawności objęta jedynie tytułem do obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego, o którym mowa w art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. c albo pkt 1a ww. ustawy, uzyskuje przychód rozliczany na zasadach określonych w art. 27 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych:

- 1) miesięczna składka na ubezpieczenie zdrowotne jest opłacana w wysokości nieprzekraczającej kwoty zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych należnej za miesiąc, za który opłacana jest składka, począwszy od miesiąca przypadającego po miesiącu, w którym ubezpieczony został zaliczony do umiarkowanego lub znacznego stopnia niepełnosprawności;
- 2) roczna składka na ubezpieczenie zdrowotne jest opłacana w wysokości nieprzekraczającej kwoty należnego podatku dochodowego od osób fizycznych (dalej jako „PIT”) za dany rok kalendarzowy, jeżeli ubezpieczony był w tym okresie zaliczony do umiarkowanego lub znacznego stopnia niepełnosprawności przez co najmniej jeden miesiąc.

Możliwość zastosowania obniżenia rocznej składki na ubezpieczenie zdrowotne do wysokości podatku należnego, o którym mowa w art. 82 ust. 10 pkt 2 ustawy zdrowotnej zachodzi, o ile ubezpieczony spełniał warunki do zastosowania niniejszej ulgi w ujęciu miesięcznym.

Należy wskazać, że warunkiem skorzystania z ww. ulgi w składce zdrowotnej jest jednocześnie zaliczenie ubezpieczonego do umiarkowanego lub znacznego stopnia niepełnosprawności (przez co najmniej jeden miesiąc w zakresie rozliczenia rocznego) oraz podleganie wyłącznie pod tytuł ubezpieczeniowy, o którym mowa w art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. c albo pkt 1a ustawy zdrowotnej, co w poszczególnych stanach faktycznych nie wyklucza sytuacji uzyskiwania obok dochodu z działalności pozarolniczej także innych dochodów, które nie uruchamiają odrębnego tytułu ubezpieczeniowego (np. dochodu z odpłatnego najmu lokalu). Wówczas wysokość składki zdrowotnej, ustalana z zastosowaniem art. 82 ust. 10 ustawy zdrowotnej, będzie odnosiła się do wysokości kwoty należnego podatku dochodowego (lub zaliczki na ten podatek) ustalonej od wszystkich dochodów wykazanych do opodatkowania we właściwym zeznaniu podatkowym (lub wyliczeniu należnej zaliczki na PIT).

Wynika to z okoliczności prawnej, że ustawa zdrowotna nie definiuje odrębnie pojęcia „kwoty należnego podatku dochodowego”. Tym samym, w tym zakresie należy przyjmować rozumienie tego pojęcia, które występuje w przepisach prawa podatkowego. Zgodnie z tymi przepisami kwota należnego podatku za dany rok wykazywana jest przez podatników w rocznym zeznaniu podatkowym.

Biorąc jednakże pod uwagę szczególne rozwiązania występujące w ustawie o PIT, które dopuszczają możliwości wspólnego rozliczenia (w odniesieniu do małżonków, wdów i wdowców oraz osób samotnie wychowujących dzieci), w którym podatek należny ustalany jest na obydwoje małżonków należy przyjąć, że przedsiębiorca spełniający warunki, o których mowa w art. 82 ust. 10 ustawy zdrowotnej, korzystający z preferencyjnego opodatkowania wspólnych dochodów, ustala kwotę należnego podatku dochodowego, do której jest odnoszona składka zdrowotna jako 50% kwoty należnego podatku wykazanego we wspólnym rocznym zeznaniu podatkowym PIT-36. Z uwagi na to, że przepisy prawa podatkowego nie posługują się pojęciem „należnego podatku” w odniesieniu do poszczególnych źródeł dochodów, a jedynie do łącznego zobowiązania podatkowego z tytułu uzyskiwania dochodów objętych podatkiem PIT, składka zdrowotna powinna być odnoszona do wysokości należnego podatku wykazanego w rocznym zeznaniu podatkowym bez względu na to, że dana osoba oprócz dochodów z działalności gospodarczej uzyskiwała dochody z innych źródeł.

Reasumując, chęć skorzystania przez małżonków ze wspólnego rozliczenia PIT nie pozbawia małżonka zaliczonego do umiarkowanego lub znacznego stopnia niepełnosprawności z możliwości skorzystania z ulgi w składce zdrowotnej uregulowanej w art. 82 ust. 10 ustawy zdrowotnej.

Z wyrazami szacunku
z upoważnienia Ministra Zdrowia
Jerzy Szafranowicz
Podsekretarz Stanu
/dokument podpisany elektronicznie/